

SPRONG

In het Dal van Diepe Duisternis

Verantwoording:

Bij de vertaling van dit boek is Psalm 23 niet vertaald vanuit het Engels. Zonder een standpunt in te nemen, een voorkeur uit te spreken of een waardeoordeel te geven over deze, of andere Nederlandse vertalingen van de Bijbel, is er voor gekozen om de vertaling uit de NBG-vertaling 1951 over te nemen.

SPRONG

in het Dal van Diepe Duisternis

De oorlogsmemoires van
DWAYNE BURNS
Sergeant Verbindingsdiensten,
508ste Parachuteregiment

Door:

Dwayne Burns & Leland Burns

Uitgeverij De Duivelsberg
Nijmegen

Opgedragen ter nagedachtenis aan
Minerva Chastain Burns

Nederlandse uitgave:

Eerste druk: Maart 2011

ISBN/EAN: 978-90-815623-2-4 / NUR 680

Copyright © 2011 Uitgeverij De Duivelsberg, Colmarstraat 19, 6515 BC,
Nijmegen, Tel. 0900-20.9.1944

Oorspronkelijke titel: JUMP into the Valley of the Shadow

Copyright © 2006 Dwayne Burns & Leland Burns

Uitgeven door Casemate Publishers, Drexel Hill, PA 19083, USA, 2006

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgaven mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm, digitalisering of op andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoud

Voorwoord	6
Proloog	9
1. <i>Niemand mag om wat voor reden dan ook de basis af</i>	11
2. <i>De kist bokte als een wild steigerend paard</i>	35
3. <i>Er zijn geen opties. Wij houden hier stand</i>	53
4. <i>Hij heeft het niet gehaald. Hij is dood</i>	73
5. <i>Gord die radio om en blijf dichtbij</i>	91
6. <i>Bevorder mij maar tot Sergeant</i>	109
7. <i>Je doodt niet iemand; je schiet op een doel</i>	129
8. <i>Mijn Hemel, wat gaan we doen?</i>	143
9. <i>Wij stormden op de lichtjes af en schoten vanuit de heup</i>	159
10. <i>Wij kregen het bevel om uit te rukken</i>	179
11. <i>Kerstmis kon gewoon niet erger worden dan dit</i>	201
12. <i>Fox drie, heb je mij verstaan?</i>	215
13. <i>Probeer jij mij uit te schakelen met een 88er?</i>	235
14. <i>Niets was goed genoeg voor Eisenhower's Rode Duivels</i>	245
15. <i>Ik ben verdomme geen Yank! Ik kom uit Texas!</i>	257
Epiloog	269
Notities	272
Erelijst	288
Blood on the risors	292
Totstandkoming van deze vertaling	294

Voorwoord

Ik kreeg zilvergeld en chocolade

Zondagmorgen 17 september 1944 moest ik gewoon om 07:00 uur naar de mis en daarna zou ik net als altijd om 10:00 uur naar de bibliotheek gaan. Wat begon als een gewone zondag zou de roerigste, spannendste, opwindendste en meest blijе dag uit mijn jeugd worden.

Moeder had de soep voor het middageten opstaan, toen we plotseling het gedreun van vliegtuigen in de lucht hoorden. Met het februari bombardement op Nijmegen nog vers in het geheugen, riep moeder: “Naar beneden, naar beneden!” En we vluchtten met zijn vijven de kelder in. Tot drie keer toe gingen we naar beneden en tot drie keer toe werd de soep weer opgewarmd.

Op een gegeven moment stond het hele dorp op straat en werd er geroepen: “Er zijn parachutes gevallen en ook vliegtuigen.” Wij wisten niets van zweefvliegtuigen, daar hadden we nog nooit van gehoord.

Toen kwamen de para’s vanuit beide richtingen het dorp inlopen, de ene rij kwam van de Wylerbaan omhoog lopen en de andere vanaf Klein Amerika. Zij kruisten elkaar midden in het dorp. “Het zijn Fransen, kijk maar, ze hebben andere helmen dan die platte helmen van de Engelsen” zei iemand. Dus riepen we met zijn allen: “Viva la France, Viva la France!” Toen riep er iemand: “Nee hoor, het zijn de Amerikanen!” En omdat we geen Engels spraken riepen we: “Leve Amerika, leve Amerika.”

Wij waren bevrijd en ik kreeg net als alle kinderen zilvergeld en cho-

colade van de Amerikanen.

In de bierkelder van het Café en de bioscoopzaal aan de Pannenstraat hadden Duitse soldaten zich verscholen. Zij werden krijgsgevangen genomen. Ik verwachtte stellig dat zij een stevig pak slaag zouden krijgen, want zij waren immers de vijand en ze hadden ons land zo lang bezet gehouden. In plaats daarvan kregen ze chocolade en dat kon ik als kind niet begrijpen.

In de namiddag kwam er een para op een scooter aanrijden en vroeg moeder om tomaten, zout en peper en zo veel mogelijk eten als ze kon missen. Moeder gaf hem wat ze had, want zij waren toch immers onze bevrijders. Hij bedankte en ging weer weg, ik heb hem nooit meer gezien.

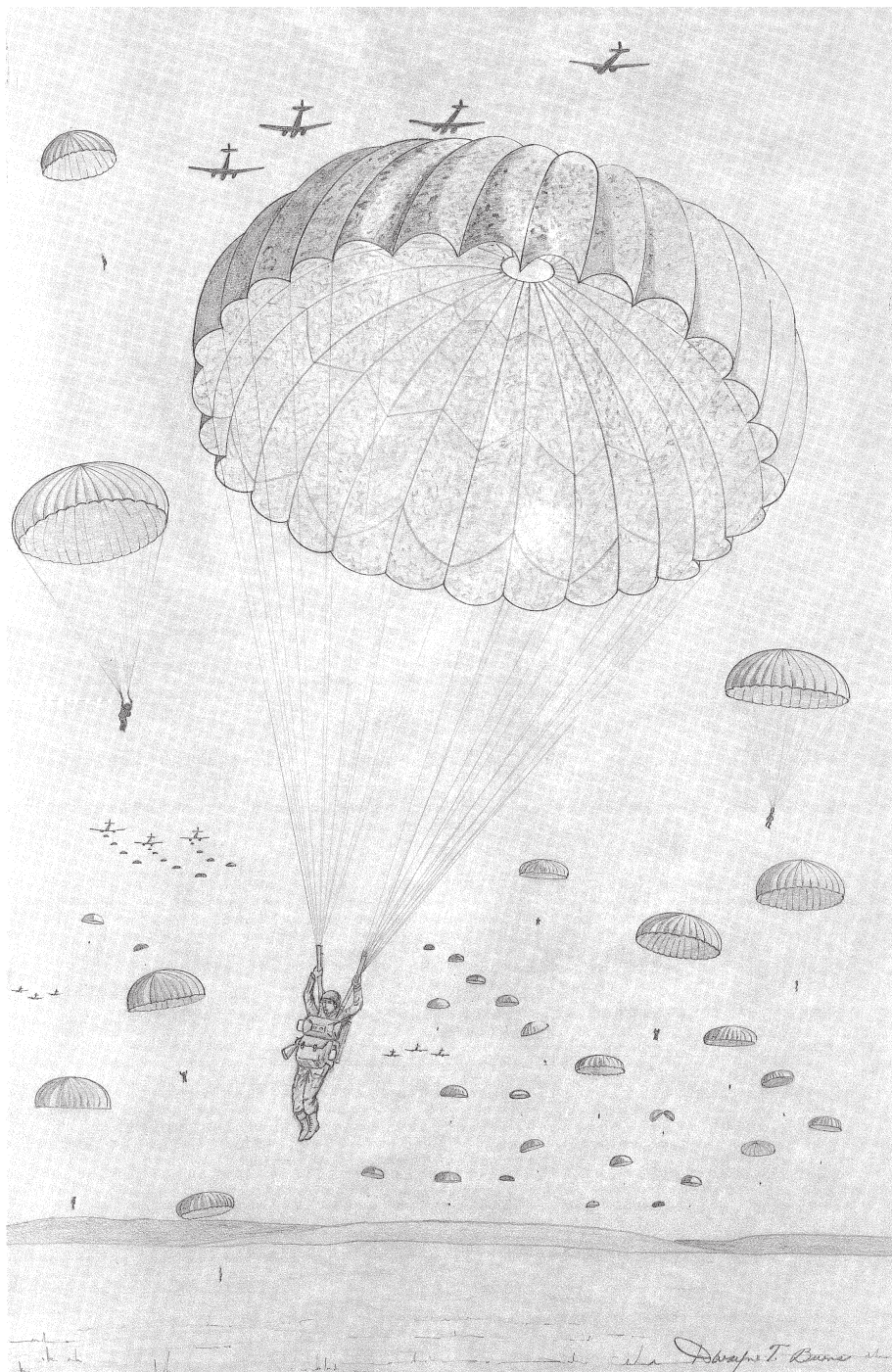
In 1980 ben ik, samen met andere leden van de Groesbeekse Airborne Friends, op uitnodiging van enkele veteranen naar Amerika gegaan, naar Fort Bragg. 's Avonds zaten we in de bar in Fort Bragg, toen één van de Amerikanen vroeg of wij uit Groesbeek kwamen. "Nou," zegt die Amerikaan, "ik ben ook in Groesbeek geweest en heb daar aan de kinderen zilvergeld uitgedeeld." Hij vertelde dat hij het zilvergeld had gevonden in de zakken van een gesneuvelde Duitser. Men zei toen dat die Duitser dat uit de kluis van een Nederlander had gestolen. Hij was stomverbaasd toen ik zei dat ik één van die kinderen was geweest.

Die zondag was misschien wel de mooiste dag in mijn leven, hoewel ik ook van de periode heb genoten, die ik later als evacuë in Overasselt heb doorgebracht. Daar mocht ik op tanks meerijden, in vliegtuigen zitten en nog veel meer dingen die een jongenshart op hol brengen.

Ik ben die jongens eeuwig dankbaar dat ze toen hier zijn gekomen en dat wij door hen, weer in alle vrijheid verder konden. Omdat we die jongens toen maar vluchtig hebben ontmoet en weinig van ze wisten, ben ik blij dat wij nu, door boeken als deze, iets meer over hen te weten komen.

Groesbeek, maart 2011.

Broer Schreven

Adapted by Boone

Proloog

Terwijl ik door de open deur in de romp van de C-47 naar buiten staar, zie ik in de nachtelijke hemel van de 5de juni 1944 hoegnaamd niets. Zo af en toe zie ik het zwarte silhouet van een ander vliegtuig aan onze stuurboordzijde mijn gezichtsveld binnenglijden en de heldere blauwe vuurtong aan het einde van de uitlaat van de motor flikkert dan in het donker op. Het is allemaal even onwerkelijk en het zal nu waarschijnlijk al na middernacht zijn, dus zal ik ook de datum wel verkeerd hebben. Het is in feite D-Day.

Ons vliegtuig is volgeladen en het is er krap, maar dit zijn eenzame ogenblikken voor de twee rijen para's die aan weerskanten van de vliegtuigromp zitten. Al bij het opstijgen waren de stemmen verstomd. Het is moeilijk om een gesprek te voeren wanneer je moet schreeuwen om gehoord te worden. Wij hadden elkaar de handen geschud en elkaar veel geluk gewenst voordat wij vertrokken. Nu zat elke man in zichzelf gevangen in een cocon van luidruchtig geweld.

Hoewel wij allen te jong waren om te sterven, wisten wij maar al te goed dat de kansen om weer terug te komen niet best waren. Er waren veel gebeden gepreveld en voordat deze nacht voorbij zou zijn zouden er nog velen worden opgedragen. We vliegen in de richting van het schiereiland van Cherbourg in de hoop te landen nabij het kleine dorp Etienville. Wij maken deel uit van de 508ste Parachutistenregiment toegevoegd aan de 82ste Luchtlandingsdivisie en zijn slechts één vliegtuiglading die deel

SPRONG in het Dal van Diepe Duisternis

uitmaakt van een massale luchtlandingsoperatie achter Hitler's kustverdedigingslinie. Wij zijn de speerpunt van één van de meest cruciale veldslagen in de geschiedenis.

Ik vraag mij af waarom ik hier ben, maar *Uncle Sam* heeft mij inspraak in deze ontzegd. Wat deed mij besluiten om paratroeper te worden? Mijn verdomde ego, denk ik. Als ik dan in deze oorlog terecht moest komen, dan wilde ik ook met de besten dienen. Met glanzende laarzen, zilveren *wings* en elitestatus onder soldaten, leek de luchtlandingsdivisie dat in zich te hebben. Maar nu was het te laat om overgeplaatst te worden naar de *motor pool* of om kok te worden.

Nogmaals probeer ik de naderende kustlijn gewaar te worden en werp ik een blik door het raam. Het is te donker, maar dan gaat het rode licht aan. Dit is Frankrijk. Het is tijd om het gevecht aan te gaan.

SPRONG

Een

Niemand mag om wat voor reden dan ook de basis af

Het was 28 mei 1944 en de Rode Duivels van het 508ste Parachutistenregiment hadden zojuist ingepakt en hun kampement in Nottingham, Engeland, verlaten. We reden met een vrachtwagen naar het vliegveld Saltby. Woody Phelps zat naast mij. Onze vrachtwagenchauffeurs reden dwars over de grasvelden die als taxibaan dienden en het viel ons op dat de hele periferie was afgezet met rollen prikkeldraad en met verschillende wachtposten die opgesteld waren bij de poort. Aan onze C-47 transportvliegtuigen en de Waco-zweefvliegtuigen, die door verdere luchtlandingstroepen werden gebruikt, werden brede zwart-witte strepen toegevoegd op de olijfgroene verf.

“Woody, dit zijn serieuze zaken,” zei ik.

“Jeeh,” antwoordde Woody: “Kijk eens naar het nieuwe schilderwerk op onze vliegtuigen en zweefvliegtuigen!”

“Oorlogsverf,” hoorde ik Ramon Prieto ergens achter mij zeggen.

Maanden en maanden achtereen hadden we getraind om een gevechtseenheid te worden. Een jaar geleden was ik begonnen te oefenen met zware mitrailleurs en mortiergeschut. Daarna ging ik bij de paratroopers. Nadat ik mijn brevet had gehaald, werd ik naar de opleiding voor communicatie gestuurd en werd mijn nieuwe specialiteit radio-operateur en veldtelefoon-installateur. Er waren honderden verschillende verhalen over het opleidingstraject, maar op het vliegveld van Saltby begon voor iedereen een nieuwe opdracht. Onze opdracht was daar te wachten. De

SPRONG in het Dal van Diepe Duisternis

junior officieren en de sergeants voerden finale controles uit en deze werden steeds weer opnieuw uitgevoerd. Telkens na aankomst werd elke compagnie bekend gemaakt met een kamer waar de hoge omes maquettes hadden neergezet die een beeld van het Franse platteland weergaven. De landingsgebieden van de verschillende divisies waren erop aangegeven. Duitse stellingen met kanonnen en anti-zweefvliegtuig-palen waren erop uitgezet zoals ze op verkenningfoto's te zien waren.

Hoe meer de inlichtingendienst naar de foto's keek, des te meer vijandelijke posities deze vond en elke keer dat wij naar de maquette keken, waren er meer stellingen en percelen uitgewerkt. Wij zouden tegenover de Duitse 243ste, 709de en 352ste Divisies komen te staan en ook tegenover de laatkomer de 91ste Luchtlandingsdivisie. God alleen wist wat zij nog meer voor ons in petto hadden, wat onze verkenners over het hoofd hadden gezien.

In het begin was ik onder de indruk van alles wat de inlichtingendienst van het leger wist en van de inspanningen die zij zich getroostten om ons te informeren. Maar terwijl de volgende dagen voorbijgingen en er steeds meer details aan de maquettes werden toegevoegd, begon iedereen er van te balen en wensten wij dat ze zouden stoppen met zoeken of de informatie in ieder geval voor zichzelf zouden houden.

Dat wachten was een harde dobber. Wij wisten allemaal wat er ging gebeuren; de vraag was alleen nog wanneer. Sommigen noemden het *Operation Overlord*, maar de meesten verwezen ernaar als *D-Day*. Het enige waar ik zeker van was, was dat “op een dag” nu aangebroken zou zijn. Tot nu toe was het altijd: “Vandaag niet” geweest. Ik wist dat “op een dag” daar op mij wachtte. Maar toen ik van mijn laatste verlofdagen in Fort Worth, Texas genoot en ik mijn meisje Minerva vroeg om mijn verloofde te worden, leek dat allemaal nog heel ver weg. Nadat wij de Ierse kust hadden bereikt was “op een dag” nog steeds een datum ver in de toekomst. Zelfs nadat wij waren ingekwartierd in Nottingham en het Regiment was toegevoegd aan de 82ste Luchtlandingsdivisie, trainden de para's overdag en zetten 's avonds de bloemetjes buiten en maakten zich geen enkele zorg over “op een dag.” Echter na vandaag waren er geen “morgens” meer te leven, tenzij ik oorlog ook als leven beschouwde. Ik probeerde bezig te blijven en aan iets anders te denken, te denken aan

Niemand mag om wat voor reden dan ook de basis af

andere tijden. Fort Worth, Texas, was mijn thuis, maar dat leek nu wel een hele andere wereld.

Ik herinner mij dat ik op de introductiedag bijna achterin de bus zat toen John McGee instapte. Hij keek om zich heen, zag mij en slenterde naar mij toe. Al snel kwam ik er achter dat John nooit liep, maar slechts op Texaanse wijze slenterde; een beweging als een trage, zuidelijke, slepende tred. Hij was een goed uitziende jongen met zandbruin haar en een prominente neus. Hij was mager als een spijker en had een schalkse grijns.

Hij stak een sterke, benige hand uit en stelde zichzelf voor de eerste keer aan mij voor: “Hoi, ik ben John McGee. Ga jij ook naar de dienstkeuring?”

Ik vertelde hem wie ik was en dat hij gelijk had, want de dienstkeuring in Dallas was inderdaad mijn reisdoel.

Toen plofte hij op het bankje naast mij neer, zeggende: “Nou, dan kunnen we net zo goed samen gaan.”

Dat was het begin van een hechte vriendschap. 11 mei 1943 was de dag waarop één van de grootste veranderingen in mijn leven begon.

John en ik zaten die morgen al vroeg in de bus. Wij moesten wachten totdat de bus vol zat met nog meer dienstplichtigen. Daarna werden we naar Dallas gebracht voor de medische keuring.

Toen de medische keuring begon, zaten we beiden nog vol grappen en gevatte opmerkingen en genoten we van de kameraadschap tijdens onze introductiedag. Laat in de middag, toen we ons weer mochten aankleden, eindigden de formaliteiten in een grote collegehal samen met nog veel meer andere kerels.

Een sergeant kwam binnen en begon met luide stem te spreken: “Gefeliciteerd! Mannen, jullie hebben zojuist de medische keuring doorstaan. Willen jullie alsjeblieft je rechterhand opheffen en herhalen wat ik zeg.”

Toen wij onze rechterhand weer lieten zakken waren wij allen plots ingelijfd in het Amerikaanse Leger. De sergeant gaf ons zeven dagen om onze zaken te regelen voordat wij weer terug moesten zijn voor de actieve dienst. Als je dat prefereerde, kon je ook die dag al naar het kampement gaan. John en ik kozen voor de zeven dagen verlof. Er waren

SPRONG in het Dal van Diepe Duisternis

die middag ontzettend veel kerels aanwezig, maar het lot had John en mij samengebracht en zou ons meer dan een jaar samen houden. John maakte ook deel uit van het 508ste Parachutistenregiment en tegen alle verwachtingen in werden wij samen ingedeeld bij de F-Compagnie. Hij zat in het 3de Peloton. Ik zat bij de Stafcompagnie.

Dat was een goede dag geweest, maar het duurde niet lang of mijn gedachten gingen terug naar de aankomende invasie. Eenmaal daar kon ik mij niet ontworstelen aan het beeld van een instructie officier.

“Meneer,” vroeg een para met gepast respect: “wat zijn onze kansen?”

De officier antwoordde: “Sommigen van Generaal Eisenhower’s staf zijn ervan overtuigd dat de luchtlandingstroepen wel zeventig tot tachtig procent slachtoffers te verduren krijgen. Dat is een samengesteld getal voor de 82ste, de 101ste en de Britse luchtlandingsdivisies.”

Deze officier bracht het zo nonchalant alsof hij het weerbericht voorlas; gewoon de feiten en de cijfers. Daarna vroeg hij of er nog andere vragen waren. Na die laatste vraag was er niemand die nog iets wilde vragen.

Ik probeerde aan mijn verloofde Minerva te denken. Zij en ik hadden elkaar op dezelfde dag ontmoet als waarop ik John McGee ontmoette.

Na onze introductiedag gingen John en ik bij de bushalte uit elkaar. Ik ging naar huis terug om het nieuws aan mijn ouders te vertellen. Ik vertelde beknopt over mijn ervaringen in Dallas en besprak een aantal zaken met Pa. Hij wist wat er ging gebeuren. Hij had in de eerste grote oorlog gediend. Toentertijd had het leger *Camp Bowie* aan de westkant van Forth Worth opgezet. Het was al weg voordat ik geboren was; maar Pa, geboren en getogen in Missouri, werd daar gestationeerd in het Korps Genietroepen. Na zijn afzwaaien ging hij terug naar Fort Worth en besloot zich daar definitief te vestigen.

Nadat ik met mijn familie had gesproken, vertelde ik Ma dat ik met de auto naar Ed Mize zou rijden, een oude schoolvriend van mij.

“Ik kom pas laat thuis,” legde ik uit, “omdat ik slechts zeven dagen verlof heb.”

De deur sloeg achter mij dicht toen ik even stopte en een moment de

Niemand mag om wat voor reden dan ook de basis af

tijd nam om naar mijn auto op de oprit te kijken. Ik had die nu ongeveer zes maanden. Ze was een juweeltje: een Model A Ford, tweedeurs sedan met een nieuwe laklaag, nieuwe bekleding en een gereviseerde motor. Tijdens het gesprek met Pa binnen zojuist, had ik hem verzocht om haar te verkopen, omdat ik het niet kon aanzien hoe zij hier weg zou roesten in de jaren dat ik weg zou zijn. Nadat ik in mijn auto was geklommen, bleef ik even een ogenblik zitten en liet mijn handen over het stuurwiel glijden. Terwijl ik de achteruitkijkspiegel bijstelde en naar beneden greep om de versnellingspook één of twee keer heen en weer te schudden, dacht ik: “Heer, wat zal ik haar missen.”

Samen, de auto en ik, reden we rustig naar het huis van Ed. Het zou moeilijk worden om Ed gedag te zeggen, omdat hij de enige was die mij zo na aan het hart lag als een broer. Wij waren beste vrienden geweest sinds de vijfde klas. Wij hadden met elkaar en ook voor elkaar gevochten. Gedurende de langste tijd op het gymnasium hadden wij vaak dezelfde meisjes mee uitgenomen en zelfs een keer zusjes. Hij was van de knappe soort, had altijd een gevatte zin met nonsens paraat en een hoofd met golvend haar waar alle meisjes op vielen. Het leek vreemd om ergens heen te gaan zonder hem, maar hij kon toch niet meteen het leger ingaan. Hij was zeventien en daarmee bijna een heel jaar jonger dan ik.

Wij zaten bij Ed thuis gedurende een lange tijd te praten. Hij zei dat hij naar de marine wilde; maar met Ed was nooit iets zeker. Hij wisselde nogal eens van gedachte. De ene dag wilde hij advocaat worden, de volgende dag wilde hij bij de FBI. Ik had geleerd om te wachten, want een dag of twee later zou hij toch een andere droom najagen. Ik vertelde hem over de keuring, het prikken en duwen en de ceremonie van de eedaflegging.

“Hé,” vertelde ik hem: “Ik heb een kerel ontmoet die in Brookside woont en hij heet John McGee. Hij moet op hetzelfde moment als ik opkomen. Ken jij hem?”

Ed zei: “Tja, ik ken hem alleen maar van zien, maar ik heb hem nooit echt ontmoet. Het lijkt me een geschikte kerel.”

Toen zei Ed: “Zeg luister eens, jij gaat het leger in. Dit vraagt om een of ander feestje! Laten we naar het centrum rijden en mijn vriendin Frances oppikken wanneer zij afgewerkt is. Zij kan jou voorstellen aan

SPRONG in het Dal van Diepe Duisternis

één van de meiden daar en dan gaan we eens lekker de bloemetjes buiten zetten.”

“De bloemetjes buiten zetten” betekende voor deze twee mannen van de wereld dat we naar de bioscoop zouden gaan of een paar partijtjes zouden spelen op de bowlingbaan. Daarna zouden we misschien voor een middernachtsnack naar Tuck’s Waffle Shop gaan of voor een glas limonade in de Triple X. Dat waren de twee belangrijkste plaatsen waar alle gymnasium tieners ’s avonds laat uithingen.

Ed’s meisje Frances werkte bij Martha Washington’s IJssalon. Wij gingen er naar toe en namen plaats op een paar krukken aan de bar. Frances zag ons, kwam naar ons toe en wij begroetten elkaar. Terwijl zij een paar cola’s ging halen, keek ik naar de andere meisjes die daar werkten. Er was één jonge vrouw aan het andere einde van de bar, met zacht bruin haar en grote bruine ogen en ik dacht: “Zo mooi! Zij is de mijne. Ik vraag me af of ze mee uit wil gaan.”

Toen Frances terug kwam met de cola’s zei Ed: “Dwayne gaat het leger in en wij hadden gedacht met zijn allen uit te gaan om het te vieren, maar het meisje waar hij altijd mee uitging is verhuisd en hij heeft een ander meisje nodig. Kun jij hem aan iemand koppelen?”

Welnu, zij draaide zich om naar de andere meisjes en dacht een moment na. “Wat vind je van Betty?” vroeg ze.

“Wie is zij dan?” vroeg ik.

“Betty is die brunette aan het andere einde. Wij zijn vriendinnen.”

Ik zei: “Wat dacht je van dat kleine bruinharige grietje naast haar? Wat is haar naam?”

“Oh, je bedoelt Minerva.” antwoordde zij.

“Ja . . . zij is het.” zei ik met een knik. “Ik wil haar graag ontmoeten.”

Ze grijsde en grinnikte. “Oké, soldaatje, eens kijken wat ik voor je kan doen.”

Haar naam was Minerva Chastain, een mooie meid en ze was even lieflijk van binnen als dat ze van buiten was. De eerste keer dat ik haar ontmoette wist ik meteen dat zij speciaal was, niet zoals de andere meisjes met wie ik uit was gegaan. Mijn hart begon direct over te slaan toen wij aan elkaar werden voorgesteld en voordat de nacht voorbij was, viel ik als een baksteen voor haar.

Niemand mag om wat voor reden dan ook de basis af

Zeven dagen waren mij gegeven om mijn zaken te regelen, maar nadat ik Minerva had ontmoet werd alles juist ontregeld.

“Flits!”

Een bevel verbrak mijn dagdroom. Het was John McGee. Tijdens de instructie over de D-Day invasie was ons geleerd om uit te dagen met het woord “Flits” en dat te beantwoorden met “Donder.” We kregen ook een speelgoedklikker (red.: D-Day Cricket Clicker). Eén klik hiermee moest beantwoord worden door twee klikken. John was naar mij toegelopen en daagde mij uit met: “Flits”

Langzaam ontwaakte ik uit mijn eigen mijmering en antwoordde met een halfslachtig: “Donder”

“Je kunt maar beter sneller antwoorden dan dat. Ik dacht dat ik je misschien moest neerschieten.” Hij probeerde te grinniken, maar ik doorzag hem. Hij was moe, wij waren hier al veel te lang en deze plek begon aan te voelen als een gevangenis.

“Het zal al snel donker zijn.” zei ik. Er was niet veel om over te praten.

“Ja.” antwoordde hij. “Denk je dat het stadsvolk ons zal missen nu we niet naar buiten kunnen?”

Ik antwoordde: “Misschien is dat zo. Zij zullen in ieder geval het geld dat wij uitgaven missen.”

“Ja,” voegde hij toe: “en de meiden missen stellig goeie ouwe John.”

“Tuurlijk zullen ze dat, en moet ik trouwens nog eens beginnen over die laatste twee grieten waar jij mij mee op wilde zadelen?”

Op een mooie lenteochtend in april liep John het compagنيesterrein in Nottingham op om mij te bezoeken. Ik dacht dat er iets in de lucht hing, omdat wij elkaar doorgaans niet door de week opzochten en zeker niet voordat de dagelijkse oefeningen achter de rug waren. Maar hij wilde mij alleen maar over twee meiden vertellen die hij de vorige avond had ontmoet.

“Voor vanavond heb ik twee afspraakjes voor ons geregeld.” Legde John uit.

“Niet als ik dat kan voorkomen.” zei ik.

Hij keek me verbaasd aan: “Wat bedoel je?”

SPRONG in het Dal van Diepe Duisternis

Ik moest het even voor hem spellen: “McGee, onder geen beding ga ik met jou mee voor een halve afspraak!”

Nu moet je weten dat John in de Verenigde Staten kampioen was in het versieren van meiden. Maar sinds wij in Nottingham waren aangekomen had hij nog maar één leuk meisje ontmoet dat Sheila Bull heette. Sheila, die wij al in het begin hadden ontmoet, begon ons thuis uit te nodigen om ook haar moeder te ontmoeten. Haar vader was weg; hij was een officier in het Engelse leger. Het huis van de familie Bull werd een plek die wij al gauw als “thuis” verkozen boven onze tenten en Sheila werd meer een soort Engelse zus voor mij. Wij waren daar altijd welkom, werden zeer goede vrienden en zij stonden het toe dat wij aan kwamen waaien wanneer wij dat wilden. Menig mooie namiddag brachten wij in hun huis door. Ik dacht dat Sheila verliefd was geworden op John, maar ik heb nooit geweten wat John voor haar voelde. John zou best sterkere gevoelens voor Sheila hebben gehad dan hij toonde; misschien wilde hij gewoonweg niet dat zij zich te veel aan hem hechte.

“Maar Burns,” vervolgde John: “deze twee meiden zijn echt knap. Wij zullen ons goed vermaken.”

“Waar ben je deze twee schoonheden tegengekomen?” vroeg ik.

“In het centrum, gisteravond, en ik heb hen verteld dat ik vanavond een vriend zou meebrengen.”

Ik schudde mijn hoofd: “Ik ga nog steeds niet.”

“Kom op, Dwayne, je moet me uit de brand helpen. Ik kan niet met allebei uitgaan.”

“Zoek dan maar iemand uit je eigen peloton,” eiste ik, maar die ezelskop bleef maar doorzeuren. Uiteindelijk gooiden wij het op een akkoordje. Ik zou de achterpoort met hem uitlopen en als het me niet aanstond wat ik zag, dan zou ik gewoon doorlopen en net doen alsof ik niet bij hem hoorde.

Nadat we met ons werk klaar waren, kledde John en ik zoals gepland ons om in uitgaanstue. John vertelde dat de meiden hadden gezegd dat zij bij de stenen muur, aan de andere kant van de straat bij de achterpoort, zouden wachten. Toen wij de wachtposten passeerden, stonden deze jonge dames te wachten, precies daar waar John had gezegd en zoals ik al had verwacht waren ze lelijk. Niet zomaar lelijk, maar echt

Niemand mag om wat voor reden dan ook de basis af

zodanig foeilelijke Engelse meiden dat je er bijna medelijden mee zou krijgen.

John hield halt toen wij bij hen aankwamen, maar ik bleef doorlopen. Hij riep: “Burns! Wacht eens even!”

“Kan niet wachten, ik heb een afspraak in het centrum en ik ben al aan de late kant. Ik zie je later wel McGee.” En ik wuifde hem weg.

“Wacht, ik moet met je praten!”

Ik zei niets en liep gewoon door. Na ongeveer vier huizenblokken in versnelde pas te hebben gelopen haalde John mij al rennend in, roepend naar mij dat ik op hem moest wachten. Ik hield halt en keek om mij heen toen hij bij me kwam.

“John, jij hebt mij verteld dat zij aantrekkelijk zouden zijn. Dit moeten wel de lelijkste meiden van Nottingham zijn.” Ik moest het hem even onder de neus wrijven: “Nu vertel je mij opnieuw waar je ze hebt ontmoet en hoe je het in je hoofd hebt kunnen halen om een afspraak voor ons beiden te maken?”

Hij grinnikte en antwoordde: “Ik kon er niets aan doen. Ik heb ze in het donker ontmoet en heb ze nooit echt goed gezien.”

“Waarom doe je dat?” vroeg ik. “Ga naar Sheila, ik denk dat ze van je houdt.”

John keek enigszins verrast, maar antwoordde: “Nou, haar vader is een officier en ik heb altijd het gevoel dat ik op mijn tenen moet lopen om mij opperbest te gedragen. Jij hebt niet echt een afspraak vanavond, of wel dan?”

“Tuurlijk niet, maar ik moest toch wat zeggen. En als er mensen een score bijhouden, houd mij er dan buiten. Vergeet niet dat ik verloofd ben en geen afspraakjes nodig heb. Natuurlijk, ze zijn gezellig en ik hou van meisjes, maar wanneer ik een meisje mee uitneem, dan vind ik het leuk om ook eens naar haar te kijken wanneer we wandelen en de gedachte dat ik mijn avond moet doorbrengen kijkend naar één van deze twee, vind ik griezelig.”

John lachte en wierp een blik over zijn schouder: “Ik ben het met je eens. Laten we hier weggaan voordat zij achter ons aankomen.” Hij greep mij bij de arm en we vertrokken naar onze favoriete lunchplek, het *Paris Café*.

SPRONG in het Dal van Diepe Duisternis

Ons regiment vertrok aan het begin van de lente in 1944 vanuit Ierland naar Nottingham. Engeland was beter dan we hadden verwacht of hadden gehoopt. Het nieuwe kampement was vlak naast de stad opgericht en in het Wollaton Park, een prachtige locatie met goed onderhouden grasmatten en heel veel bomen. Het hele park was omheind met een kilometerslange, rood bakstenenmuur en zwarte ijzeren poorten. In het midden stond huize Wollaton, dat nu een museum is geworden. Zowel het huis als de landerijen waren het eigendom van de koning. Tijdens het betrekken van het kampement had, naar verluidt, één van de Rode Duivels een op het grasveld grazend hert geschoten voor het vlees. Dat was geen goede start voor het 508ste geweest, want de koning was daar niet blij mee.

Het huis was een enorm hoog gebouw met drie verdiepingen, torens en ontzettend veel ornamenten. Volgens Amerikaanse begrippen zou dit een kasteel genoemd moeten worden. Achter het huis en tot achter in het park waren rij na rij achtpersoonstenten opgesteld.

Ook al verbleven we in tenten, het was zeker niet primitief. Alle vloeren waren geplaveid met betonnen stoeptegels en elke tent was in het midden voorzien van een zeer praktische kachel. Nottingham was een moderne stad met theaters, uitstekende restaurants en mooie openbare gebouwen. De bevolking bedroeg ongeveer 250.000. Een overvloedige hoeveelheid van *vis en friet* verkopers en kroegen waren verspreid over de hele stad. De kroegen droegen de meest merkwaardige namen die je je kon bedenken, zoals: *Nag's Head Inn*, *Sir Admiral Rodney's Pub* en *The Goose and Dungeon Inn*. Naast Wollaton Park had Nottingham nog een ander groot gebouw. In de buurt stond een echt kasteel dat beroemd was geworden door de legendarische Robin Hood. Het openbaar vervoer in de stad was zeer doelmatig en de para's kregen er geen genoeg van om boven in de open dubbeldekkerbussen mee te rijden.

De Amerikaanse parachutist hield van de Engelse bevolking en wat deze plaats helemaal speciaal maakte waren die beminnelijke Nottinghamse meisjes met hun lieflijk Engels accent. Onze Amerikaanse accenten hadden waarschijnlijk ook enig effect op hen, want de meisjes leken allemaal gek te zijn op de soldaten en in het bijzonder op degenen met *wings*. Het duurde niet lang voordat er tussen de ingezetenen van Nottingham en de parachutisten een oprechte band ontstond en al gauw

Niemand mag om wat voor reden dan ook de basis af

openden zij hun huizen voor ons.

Er was overvloedig veel vrije tijd die voornamelijk werd besteed aan het nachtleven in de stad. De meeste kerels gingen naar hun favoriete kroeg, niet alleen om te drinken, maar ook om te darten, te praten, de meisjes te bezoeken en te zingen. Zingen bleek het meest favoriete tijdverdrijf van de Engelsen te zijn en de para's begonnen dan ook de teksten van de meest populaire liedjes uit hun hoofd te leren. Het verblijf daar werd iedere dag nog comfortabeler, maar niemand wist hoe lang we daar zouden blijven. Sommige para's van het 508ste wilden "verder gaan met het gevecht". Ik persoonlijk genoot in deze tijd van het leven in Nottingham en haatte de gedachte dat dit zou eindigen om alleen maar het gevecht aan te moeten gaan met iemand die ik niet kende.

De meesten van ons spendeerden geld alsof er geen morgen was en met meer dan 2.000 parachutisten in het 508ste bloeide de economie in Nottingham enorm op. Zoals gewoonlijk vonden John en ik een geweldige plek om de onze te noemen, genaamd het *Paris Café*. Ik kon de eigenaar echt tot mijn goede vrienden rekenen. Het café had een schone, huiselijke sfeer en lekker eten. Het was ook erg populair bij de lokale bevolking, maar John en ik hoefden nooit te wachten op een tafel. Zodra de eigenaar ons in de rij zag staan, kwam hij naar ons toe en haalde ons daaruit.

"Ik zou wel een bord *vis en friet* lusten van het *Paris Café*." vertelde ik John terwijl we zaten te wachten op het laatste vertreksignaal.

Deze drie dagen van wachten waren zeer intensief voor ons. Wij voerden 's morgens met de eenheid exercities uit en hadden dan lange middagen van "nietsdoen." Het was ook een beetje moeilijk om met de hoge concentratie soldaten om te gaan, net als tijdens de zeereis waarvan ik dagenlang zeeziek was geweest.

"Het Café is nogal ver weg, maar we kunnen proberen om iets in de omgeving te vinden." bedacht John.

"Tuurlijk, als ze ons dan maar even snel een twee-uurs verlofpas zouden toekennen."

"We zouden betrappt worden in een bar." zei hij. "Ik ga liever naar de bioscoop."

SPRONG in het Dal van Diepe Duisternis

Betrapt? dacht ik. “Waar heb je het over?”

“Nou, nadat we aangelegd hadden, zijn we in Clandibouy gebleven, nietwaar?” vroeg John.

Nadat we twaalf dagen op zee waren geweest, had ons troepentransportschip in Belfast, Ierland, aangelegd. De dag was nog steeds jong toen wij ontscheepten en de vrachtwagens op ons stonden te wachten. Het voelde goed om over land te reizen, zelfs ondanks het feit dat het de rest van dag in beslag nam. Misschien was het omdat ik gedurende bijna twee weken niets anders dan water had gezien, maar Ierland leek wel het groenste land op God's groene aarde. Juist voordat het donker werd arriveerden we in Kamp Clandibouy.

We werden ingekwartierd in Quonset barakken. De bedden waren vervaardigd uit twee laag afgezaagde zaagbokken, met daar bovenop drie planken van 25 centimeter breedte en daar weer bovenop een met stro gevulde matrasovertrek.

“Ik vraag mij af hoe vaak het stro wordt vervangen.” vroeg een para.

“Wanneer het kamermeisje komt, zal ik het zeker vragen. Ik zou misschien ook een extra hoofdkussen kunnen gebruiken.”

Een wijsneus stak van wal en zei: “Burns heeft hen verteld dat hij uit Texas komt, dus wilden ze dat hij zich hier thuis voelt.”

“Ja hoor, heel leuk.”

Ons werd verteld dat wij daar niet lang zouden blijven en dat wij geen verlofpassen zouden krijgen om de stad in te gaan. Al bij de tweede nacht vonden wij dat we daar al lang genoeg waren geweest en dat het tijd was voor enige actie.

“Het is tijd om de meiden hier eens te keuren.”

“Verdomd ja!” beaamde iemand: “Ik heb al in twee weken geen grietje meer gezien. Laten we hem smeren.”

“En als de hoge omes het niet aanstaat, dan sturen ze ons gewoon maar naar huis.”

Wij trokken onze *Class A Uniformen* (uitgaanstenue) aan, poetsten onze laarzen en vertrokken naar de stad. Natuurlijk stonden er wachtposten bij de poorten, maar parachutisten waren opgeleid om vindingrijk te zijn. Wij ontdekten dat wij tot voorbij de hindernisbaan moesten doorlopen

Niemand mag om wat voor reden dan ook de basis af

en daar moesten we over een rotsmuurtje klimmen naar de vrijheid. Ongelooflijk, die rotsmuur was gemakkelijker te beklimmen dan sommige van de obstakels waar wij routinematig op oefenden. Eenmaal de muur over restte nog een korte wandeling naar de stad. Het zou in het kamp wel erg stil worden, uitgaande van het aantal manschappen dat over de muur ging. Vanwege de verduisteringsmaatregelen was het erg verwarrend om de juiste weg te vinden. Wat we nog konden zien van de stad, leek nergens op. De lokale kinderen wilden voor de juiste prijs wel als gids dienen en brachten ons waar we naar toe wilden.

We gingen naar een kroeg, maar we vonden het bier vies; het was erg donker en heel zwaar. Daarna besloten we wat te eten te zoeken. Deze nacht kregen we voor het eerst te maken met de Engelse munteenheid en er rezen meteen vragen toen het tijd was om te betalen.

De serveerster zei: "Dat is dan zes en twintig."

Wij antwoordden: "Zes en twintig wat?"

Uiteindelijk kwam het erop neer dat wij haar moesten vertrouwen en hielden we het geld omhoog zodat zij er uit kon halen wat wij haar schuldig waren.

Als er al enige lokale schoonheden waren, dan had de stad ze thuis opgesloten. Uit pure verveling gingen we al snel weer terug naar het kampement.

Toen wij de poort naderden, riep één van de para's naar de wachtposten: "Een echte swingende plaats heb je hier, kerel!"

Geen antwoord, maar één van de wachters deed enkele stappen in onze richting.

"Laat mij jullie verlofpassen eens zien? Iedereen! Haal hem maar tevoorschijn."

Dat deed ons perplex staan.

"Uh, wat als we geen verlofpas hebben?" vroegen we.

Hij schudde zijn hoofd en zei: "Als je geen pas hebt, dan kom je er niet in."

"Zeg, meneer?" kwam een stem vanachter: "Als ik mijn pas op mijn brits heb laten liggen, kan ik dan het kamp in om hem te halen en dan kom ik meteen terug naar de poort en"

"Neel!" bulderde de wachter.

SPRONG in het Dal van Diepe Duisternis

Een andere para vroeg: “Hoe denk je dat wij het kamp uit zijn gekomen als wij geen verlofpassen hadden gehad? Wij moeten die wel verloren zijn.”

De wachter werd kwaad: “Jullie zijn het kamp niet uitgekomen omdat jullie geen pas hadden en daarom horen jullie niet hier. Dus adviseer ik jullie om direct rechtsomkeert te maken en te vertrekken.”

Ondanks dat de toon in zijn stem serieus was, zetten enkele koppige para's toch een grote mond op.

“Nou moet je eens goed luisteren, kerel. Wij zijn hier gisteren aangekomen, zij laten ons in een koeientrog slapen en wij worden ontzettend ziek en moe van...”

Maar iemand anders onderbrak: “Kom op mannen, we gaan.”

Dus gingen de meesten van ons terug naar de weg. Bij de hoek van het kampement keerden we, volgden de stenen muur een eindje en gingen er op dezelfde manier terug overheen, zoals we het kamp ook verlaten hadden.

“Ik kan me dat herinneren,” vertelde ik John: “en ik vind het leuk waar je op doelt. Jij wilt over het hek gaan.”

“Denk je dat wij dat kunnen?” vroeg hij.

Ik was daar zeker van. “Verdomd ja, het is het proberen waard, zelfs als het mislukt!”

Dus was het geweldige idee geboren om het kamp uit te komen. Toen de avond was ingevallen, liepen wij nonchalant van de hangaar weg in de richting van de prikkeldraadomheining. Door methodisch langs de uitgerekte prikkeldraadspoelen te lopen, vonden we een plek waar we erdoor konden. Daarna slenterden we langs de weg alsof er geen vuiltje aan de lucht was en gingen we in rap tempo richting de stad. Het leek alsof alles goed ging, maar toen kwam een jeep, met de canvaskap gesloten, naast ons rijden.

Een officier, die op de achterbank zat, vroeg: “Wie van jullie twee para's wil mij uitleggen wat jullie buiten de basis uitspoken?”

John begon hem te antwoorden. Hij sprak langzaam terwijl hij naar woorden zocht om een antwoord te formuleren.

“Welnu, meneer. Wij zijn, of liever, wij hebben, hij en ik, wij moeten,

Niemand mag om wat voor reden dan ook de basis af

uh, naar de stad gaan en we hebben rantsoenen nodig.”

“Naar de voorstelling, meneer!” onderbrak ik hem, de waarheid eruit flappend. “Wij gaan naar de stad voor de voorstelling.”

“Dat is het, de voorstelling.” biechtte John op.

Deze officier was niet van plan om al deze onzin te accepteren, maar vroeg heel diplomatiek: “In welke compagnie zitten jullie?”

“F-Compagnie, meneer!” antwoordde John subiet. Wij stonden beiden perfect in de houding, maar probeerden tegelijkertijd ook in de jeep te kijken.

“Willen jullie twee mij een gunst bewijzen?” vroeg de officier.

“Ja, meneer!” antwoordden wij wijselijk.

“Ga nu onmiddellijk terug naar het veld en vertel Kapitein Flanders het volgende: niemand mag om wat voor reden dan ook van de basis af.”

“Dat zullen we doen, meneer!”

Wij salueerden en keken hem na terwijl hij wegreed.

Voordat het achterlicht buiten het zicht was, vroeg John: “Burns, weet jij wie dat was?”

“Nee, ik kon hem niet zien.” Maar ik wilde het eigenlijk ook niet weten.

“Nou, dat was “*Jumpin’ Jim*” Gavin. Hij is zo’n beetje de tweede commandant van het hele verrekte 82ste.” John’s stem bevatte een mengeling van angst en ontzag.

Ik huiverde. Ik wilde het niet weten. Dus gingen wij met zijn tweeën terug zoals we waren gekomen.

“John, ik weet dat dit stom klinkt, maar wij gaan toch niet echt iets aan Flanders vertellen, of wel dan?”

“Gut, nee!” Weerlegde hij. “Verdomme, nee zeg, ik spring nog liever in een nest met Moffen dan dat ik naar Flanders ga.”

“Ik denk dat je daar nog wel de kans toe krijgt.” Ik grinnikte toch een beetje ondanks de serieuze vooruitzichten waar we voor stonden.

Toen vroeg hij weer: “Hoe lang denk je dat het nog duurt voordat we gaan?”

“Ik denk dat dat moment erg dichtbij is, vriend,” zei ik tegen hem, “en als dat Generaal Gavin was daarginds, welnu, die is hier niet voor één of andere onzinnige oefening.”

SPRONG in het Dal van Diepe Duisternis

Wij liepen een tijd in stilte, de mogelijke toekomst overpeinzend.

“Wij hebben geluk dat wij Kapitein Flanders hebben.” deelde ik.

“Inderdaad.” bevestigde John. “Hij is een goeie. Ik ben nog lang niet klaar om God’s aarde te verlaten, maar hij is een goeie om samen mee te gaan. De Luitenants Goodale en Gillespie zijn ook goede officieren; ik zou ze beiden de ergste gevechten in volgen.”

Het was een dag of twee nadat de para’s met succes over de muur van Kamp Clandibouy, Ierland, waren gesprongen toen onze geïmproviseerde compagnie weer vertrok. Gedurende deze tijd kwamen we erachter dat onze compagnie niet bij elkaar bleef maar zou worden opgesplitst om eenheden die er al waren te versterken. Wij waren ingeroosterd om per trein naar onze permanente eenheden te reizen. Ze hadden ons verteld dat sommigen als vervangers naar de 82ste werden overgeplaatst en de rest zou de 101ste aanvullen. De laatste keer dat ik John zag, hadden wij de kansen berekend of onze opdrachten samen zouden vallen. De kansen waren met 13 tegen 1 in ons nadeel en ik zag hem dan ook niet op de trein.

Vooruit denkend wist ik dat, waar mijn bestemming ook lag, ik een thuis kon vinden, maar sinds ik als kind de film *Sergeant York* had gezien, dacht ik dat de 82ste de enige eenheid was die er bestond. In mijn zienswijze zou *York* de nieuwe rol van de divisie als parachutisteneenheid zeker goedkeuren. De divisie had een goede bijnaam: “*All American*”. *York* had het beroemd gemaakt en nu maakten de parachutisten het elitair. Dus al zittend in de trein overtuigde ik mijzelf ervan dat de 82ste er voor mij was en heel mijn hoop was erop gericht om daar te komen.

De trein stopte in Port Stewart in County Antrim waar een aantal andere para’s en ik werden opgedragen uit te stappen. Het platform afstappend merkte ik op dat manschappen links en rechts van mij uit de treinwagons stapten. Het enige wat wij konden zien waren een stel Quonset barakken verscholen tussen de bomen. Een sergeant die naar het spoor was gekomen, riep onze attentie en lichtte ons in.

Hij zei: “Vrienden, dit is het thuis van het 508ste Parachutistenregiment, de Rode Duivels.”

Wij hadden nog nooit van de Rode Duivels gehoord, noch van het

Niemand mag om wat voor reden dan ook de basis af

508ste, maar de naam had een opwindende klank. Mannen begonnen te fluisteren.

Eén stem klonk luider: “Ik wist wel dat de duivel in ons huisde.”

“Houd je kop!” riep de sergeant. “Op dit moment zijn wij een bas-taardeenheid, maar wij zullen toegevoegd worden aan de 82ste Luchtlan-dingsdivisie.”

De 82ste! Ik had het gehaald en gedurende de volgende minuten leek de sergeant op *Sergeant York*, dus kon ik maar beter zorgen dat ik geen woord miste van wat hij zei.

“Nu gaan we naar de voorkant van het regimentshoofdkwartier. Een groep hoge omes staat daar te wachten, dus wil ik dat jullie snel in het gelid gaan staan wanneer we aankomen. Jullie zullen worden voorge-steld aan jullie commandant, Luitenant Kolonel Lindquist en de rest van de regimentsstaf. Daarna zal ik al jullie namen afroepen. Alle compag-niescommandanten zijn daar aanwezig en jullie zullen allemaal aan een compagnie worden toegewezen. Pak je spullen en meld je bij de bevel-hebbend officier. Jullie compagnie neemt het van daaraf over. Oké, laten we gaan, hou het stil en onthoud: Snel in het gelid.”

Hij had dan wel gezegd dat we stil moesten zijn, maar ik kon overal om me heen het opgewonden gefluister horen. Aan de voorkant van het regimentshoofdkwartier regeerde de stilte. Nadat wij ons geformeerd hadden, kwamen de officieren om ons te begroeten. Er waren er een aan-tal die zich onder ons verspreidden en ons bejegende als schaakstukken. Er werd weinig tijd gespendeerd aan formaliteiten en het appèl begon.

“Adams, Richard.”

“Meneer!”

“Charlie Compagnie, Adams. Kapitein Stokes, commandant.”

“Ja meneer.”

“Atkins, Mark...”

Terwijl de naam van elke man werd afgeroepen, dacht ik even na om te zien of ik hem kende en in welke compagnie hij zat. Toen wist ik dat mijn naam bijna aan de beurt was.

“Burns, Dwayne.”

“Hier!”

“Fox Compagnie, Kapitein Flanders.”

SPRONG in het Dal van Diepe Duisternis

Ik pakte mijn plunje en liep naar voren, op weg naar F-Compagnie.

Mijn nieuwe commandant schudde mij de hand en zei: “Blij je bij ons te hebben, Burns. Wat voor opleiding heb je gehad?”

“Ik ben radio-operateur, meneer.” Ik repte geen woord over het feit dat ik was opgeleid als mitrailleursschutter. Daar had ik zo mijn redenen voor.

“De compagnie heeft al een radio-operateur.” zei de kapitein. Een leeg gevoel welde in mij op, totdat hij daaraan toevoegde: “Ik plaats jou in de Stafcompagnie als assistent radio-operateur.”

“Ja meneer, dat klinkt goed.” Ik knikte naar mijn nieuwe sergeant eerste klasse en daarna bleef ik daar in afwachting van het toewijzen van de anderen. Toen ik erover nadacht klonk “assistent” nog beter. Ik hoefde geen radio te dragen, maar moest alleen weten hoe deze werkte. Ik had tijdens een oefenmissie in de Verenigde Staten eens een postduif met me meegedragen en die herinnering kwam nu terug. Ik zal de vogel wel dragen, dacht ik. Maar voor zover ik wist waren er tijdens de Tweede Wereldoorlog nog nooit postduiven door parachutisten gebruikt. Zo dagdroomde ik een beetje over de toekomst totdat ik een bekende naam hoorde omroepen.

“McGee, John.”

Mijn aandacht richtte zich meteen op het appèl en de toewijzingen.

“Hier, meneer.”

Op dat moment wist ik dat John ook een Rode Duivel zou worden.

“Fox Compagnie, Kapitein Flanders.”

John kwam met zijn onderscheidende manier van slenteren onze kant op, met een beetje meer pit dan gewoonlijk. Hij stopte om onze nieuwe bevelhebbend officier te ontmoeten. Ik kon maar niet geloven dat wij tegen alle waarschijnlijkheid in weer bij elkaar waren. Wij, ouwe Texas-makkers, waren nu herenigd in dezelfde compagnie.

John passeerde mij en gaf mij een knipoog.

“Derde peloton.” fluisterde hij.

De officieren lieten ons inrukken en iedereen die aan F-Compagnie was toegewezen liep met onze nieuwe sergeant eerste klasse mee om ons nieuwe kwartier te vinden. Hij wees naar een kleine hut. Hier waren de leden van de Stafcompagnie ingekwartierd, dus verliet ik John en de

Niemand mag om wat voor reden dan ook de basis af

anderen. Voordat ik naar binnen ging, stopte ik en keek ik naar al die nieuwe gezichten, terwijl zij zich naar mij omdraaiden en mij aankeken. Daarna ontmoette ik John Hurst, Woody Phelps, Eddie Alexik, Wilbur Scanlon, Ed Chatoian, Ramon Prieto, Ralph Burrus en alle andere kerels. Het was Chatoina die als radio-operateur bij de compagnie was aangesteld.

Terwijl ik Ed zijn hand schudde, zei ik tegen hem: "Ik ben ook een radio-operateur. De kapitein zegt dat ik jouw assistent zal zijn."

"Oh, mooi," zei hij met een onheilspellende glimlach, terwijl hij zijn handen zachtjes wreef. "Jij bent precies waar ik op heb zitten wachten."

Hij bedoelde er niets mee, maar het was gewoon zijn manier om mij één met de jongens te laten voelen. Ze lieten mij een lege brits zien; "thuis" noemden zij het. Eén para, Ramon Pietro, kwam met een olijfgroene das naar mij toe.

"Hier, stop dit bij je spullen."

"Waar is dat voor?" vroeg ik.

"Ik heb er twee." legde hij uit. "Het is de afgelopen tijd mooi weer geweest, maar het wordt hier verdomd koud, dus wilde ik je er één geven. Je zult hem nodig hebben."

"Nou, bedankt." zei ik. "Heel erg bedankt."

Ik vond dat een zeer hartelijk welkom voor een nieuwkomer. Pas daarna drong het tot mij door dat het deze mannen zouden zijn met wie ik het strijdperk in zou springen en dat mijn eigen leven zou kunnen afhangen van alles wat zij wel en niet deden. Ik stopte met uitpakken en keek ze allemaal nog eens goed aan. Bij elke stap die ik tot dusver in mijn legercarrière had gemaakt, wist ik dat de jongens om mij heen en ikzelf op een dag weer uit elkaar zouden gaan. Nu bevond ik mij in mijn finale regiment en dit zouden mijn strijdmakkers worden.

Geen van hen had het voorkomen van een superheld of een wonderboy. Zij leken eerder op de gemiddelde tiener thuis. Net als ik. Hoe zouden zij zich gedragen als het op vechten aankwam? Zouden zij de aanval leiden of zouden ze naar de achterhoede kruipen? Hoe zouden ze sterven, mocht dat hun lot zijn?

Hierover nadenkend realiseerde ik mij dat enkele van deze gezichten, hier voor mij, wellicht niet terug zouden keren naar de Verenigde Staten.

SPRONG in het Dal van Diepe Duisternis

Die wetenschap was er altijd al geweest, zelfs bij de dienstkeuring in Dallas en tijdens de procedures in Mineral Wells. Je verwachtte dat van sommigen om je heen er een aantal zou sneuvelen in het gevecht. Dit was één van die momenten waarin je de overpeinzing: “Ooit, maar niet vandaag.” van je af probeerde te zetten.

Na onze ontmoeting met Generaal Gavin waren John en ik op dezelfde manier de luchtmachtbasis binnengekomen zoals we er ook uit waren gegaan, omdat wij bang waren als deserteurs te worden neergeschoten wanneer we zouden proberen bij de poort van de luchtmachtbasis binnen te komen. We waren niet tot in de stad gekomen, maar we hadden ons best gedaan. Het gaf ons ook nog iets anders om over na te denken en over te praten en sommigen vroegen ons het verhaal keer op keer te vertellen. Het was een mentale ontsnapping die tijdelijk hielp.

Er was één foto die ik echt miste. Met de post, die slechts twee of drie dagen voor ons uitgaansverbod was gekomen, zat een nieuwe foto van Minerva. Die beurde mij enorm op. Mijn gedachten waren bezwaard met de dood van een tijdens onze laatste oefensprong omgekomen, jonge parachutist en dat ongeluk verdween uit mijn gedachten, toen ik deze nieuwe foto bekeek. Ik voelde me weer goed en geloofde dat niets mij kon tegenhouden om weer naar huis terug te keren. Die foto was echter in mijn tent in het kamp en ik wilde hem weer bekijken. Natuurlijk had ik nog een andere foto bij me. Minerva was ongetwijfeld het mooiste meisje van de hele wereld en ze had op de foto geschreven: “Lieve!ing, ik hou van jou!” Ze zeiden dat alleen de geluksvogels weer thuis zouden komen. Was er een grotere geluksvogel dan ik?

Eén van de laatste nachten van deze gedwongen opsluiting was ik bezig geweest met het uit mijn hoofd leren van Psalm 23. Ik kende hem toch al bijna uit mijn hoofd, want de proza had een speciale betekenis gekregen voor Minerva en mij.

Eén van de brieven die ik van Minerva had gekregen, terwijl ik de opleiding tot parachutist volgde, was eigenlijk een kaart waarop zij drie van de vier zijdes had beschreven. Op de voorkant stond Psalm 23 gedrukt. Na het lezen van de brief spendeerde ik enige tijd aan het vers. Ik las het meer dan eens, langzaam. Mijn lezen werd bijna een studie.

Niemand mag om wat voor reden dan ook de basis af

Natuurlijk had ik het al eens eerder gelezen. Maar nu echter, leek het me meer aan te grijpen en had het meer betekenis voor mij.

Voor de eerste keer had ik het gevoel dat dit Bijbelgedeelte mij diep bewoog. Het kwam over mij heen als een warme deken en mijn botten trilden van vertroosting. Na de kaart meerdere malen te hebben gelezen, pakte ik mijn nieuwe mes en sneed het dikke papier in twee stukken. Ik haalde wat plakband uit mijn legerkist en plakte het vers aan de binnenkant van mijn helm. De kaart paste perfect en het zag er nog goed uit ook. Ik kreeg alle hulp die ik kon krijgen. Vanaf die dag was die kaart altijd bij mij en daarmee ook een deel van Minerva. Het was echter nog voor *Thanksgiving* dat dit vers de liefde verbond die Minerva en ik deelden.

Mijn twee weken verlof, die na mijn parachutistenopleiding volgden, vielen samen met een bijzondere tijd. Ik was tijdens *Thanksgiving* thuis. Minerva en ik nuttigden de *Thanksgiving*-maaltijd met Vader, Moeder en mijn jongste zus. Het diner was fantastisch; Moeder had alles klaargemaakt wat ik lekker vind en ik heb werkelijk heerlijk zitten schranzen. Daarna werd er gezellig nagetafeld. Minerva en ik hielden bijna de hele tijd elkaars hand vast en toen de familiediscussies verstomden, vroeg ik haar: "Liefje, wat dacht je van een wandeling?"

"Goed.", antwoordde ze en we kuierden langs de wegen om Lake Worth.

Het was een fantastische dag in Texas. De lucht was een beetje koel, maar het was lekker; bijna warm in de zon. De bomen waren aan het verkleuren en de bladeren begonnen te vallen. Ik schopte tegen de bladeren terwijl we liepen. Minerva plaagde mij.

"Wat ben je aan het doen?" vroeg ze.

"Nou, je moet weten dat ik een ouwe bladschopper ben en dat gaat ver terug. In feite kom ik voort uit een lange lijn van bladschoppers en ons bladschoppen wordt alleen overtroffen door onze knappe verschijning en onze extreme nederigheid."

"Oh, alsjeblieft, bespaar me de details." lachte ze. Toen zei ze: "Welnu ik ben een bladbeschermer. Dus waag het niet tegen ze aan te schoppen!"

Ze probeerde mij speels weg te duwen van een op een kleine berg verzamelde bladeren. Onze wandeling veranderde in een dwaze kronke-

SPRONG in het Dal van Diepe Duisternis

ling over de weg. Ik stuurde haar naar de gevallen bladeren en zij duwde of trok mij weer in een andere richting. Op sommige momenten dwaalden we af naar de andere kant van de weg. Terwijl het spel voortduurde, kneept ik haar zachtjes.

“Wat?” vroeg ze zachtjes.

“Niets, ik moet je zo af en toe even knijpen om er zeker van te zijn dat je echt, zeker te weten, hier bent.”

Zij zei: “Ik ben hier Dwayne. Ik zal er altijd zijn.”

Nadat we nog twee of drie stappen verder waren gelopen, stopte ik haar. Terwijl ik haar gezicht in mijn handen nam, kustte ik haar teder op haar lippen.

“Wil je met mij trouwen?” vroeg ik haar.

“Ja.” antwoordde zij en haar ogen keken diep in de mijne. “Wanneer?”

Enig gevoel van angst bekreep mij. Ik was niet bang voor de huwelijksverbintenis; met haar te leven was helemaal geen angstige gedachte. Het was wel de angst voor de toekomst. Ik wist niet waar ik zou zijn, of waarin ik mij begaf. Hitler had aanvankelijk de Britse eilanden een verschrikkelijke klap gegeven, toch hadden de Britten dapper volgehouden. Misschien werd ik daar naartoe gezonden. Onze troepen in de Pacific lukten het nu om weerstand te bieden aan de Japanse aanvallen. Misschien werd ik daar naartoe gezonden. De oorlog in Afrika was dan wel voorbij, maar onze troepen waren daar nog steeds aanwezig. De oorlog in Italië duurde voort en er woedde ook oorlog in de Filipijnen en in China. De enige plaatsen waar er geen oorlog woedde, waren de plaatsen waar ik niet heen zou gaan. Er was maar een kleine kans dat een soldaat zijn dienstplicht in de Verenigde Staten moest uildienen, maar die kans was niet weggelegd voor een parachutist. Wij waren niet opgeleid om bevriend territorium binnen te springen. Wij waren stoottroepen en overal waar de oorlog woedde daar lag mijn toekomst.

Dus zei ik tegen Minerva: “Ik zou willen dat het nu meteen was, vandaag, of voordat ik vertrek, maar ik denk niet dat het verstandig is om het nu te doen. Als er iets mis gaat, wil ik jou niet als jonge weduwe achterlaten.” Ik pauzeerde om haar reactie af te wachten, maar ik zag niets. Ik stelde voor: “Wat dacht je van zodra ik afzwaai uit dienst?”

“Oké,” zei ze: “wat jij denkt dat het beste is.”

Niemand mag om wat voor reden dan ook de basis af

Ik kuste haar opnieuw. Midden op de weg, middenin de wijk bij het meer, in het midden van Forth Worth te Texas, omhelsden wij elkaar langdurig.

“Dwayne,” zei Minerva toen wij terug liepen naar huis: “God waakt over ons, Hij en Zijn engelen. Ik weet zeker dat Hij een plan heeft en ik geloof dat Hij ons bij elkaar wil houden. Wanneer jij ook gelooft dat ons huwelijk voorbestemd is, dan zal er niets misgaan.”

Ik kneep haar opnieuw, niet speels, maar als bevestiging dat ik begreep wat ze bedoelde.

Daarna citeerde ik een deel van Psalm 23 dat in mijn gedachte opkwam: “Ja, zelfs al ga ik door een dal van diepe duisternis, ik vrees geen kwaad, want Gij zijt bij mij; uw stok en uw staf, die vertroosten mij.”

Dat was alles wat ik kon opdreunen en we liepen even in stilte door. Toen ging Minerva verder waar ik was afgehaakt.

“Gij richt voor mij een dis aan voor de ogen van wie mij benauwen; Gij zalft mijn hoofd met olie, mijn beker vloeit over. Ja, heil en goedertierenheid zullen mij volgen al de dagen van mijn leven; ik zal in het huis des Heren verblijven tot in lengte van dagen.”

“*Tot in lengte van dagen*”, herhaalde ik, want ik had werkelijk het gevoel dat mijn beker overvloede.

Haar die laatste woorden van de psalm te horen citeren, met haar teder stem deed mijn ogen volschieten. Ik probeerde tegen de tranen te vechten, want ik dacht dat een man zijn zachte kant niet mocht laten zien. De kern van mijn ziel was plotseling geraakt zoals nog nooit tevoren en een bepaalde overtuiging vervulde mij. Ik probeerde meteen aan een gelukkiger moment te denken om de tranen de baas te worden, maar er was geen enkel moment in mijn leven geweest waarop ik gelukkiger was dan nu. Ik besloot dat ik in ons zou geloven zoals zij dat deed en ik zou geen kwaad vrezen.

Op de aan mij toegewezen brits zittend, op het vliegveld, las ik dit Bijbelvers en herlas het toen opnieuw en opnieuw. Waar stond geschreven: “Zelfs al ga ik door een dal van diepe duisternis” nam ik mijn vulpen en streepte ik “*ga ik door*” door en schreef ik “*spring ik in*” er in. Dit was nu mijn gebed voor het gevecht. Ik wilde God daar aan mijn zijde en ik had

SPRONG in het Dal van Diepe Duisternis

het ook nodig om Minerva's liefde te voelen. Als ik die kon voelen, dan kon ik alles aan, zelfs als het nodig was te sterven.

Rond de britsen waren meer mannen aan het wachten, ze legden een kaartje en keken naar die verdomde maquette. Het schoonmaken van de uitrusting en het opnieuw inpakken van ons ransel werd steeds herhaald. Toen, op 5 juni 1944, om ongeveer het middaguur, kwam het verlossende woord.

Dit was het! Op een dag, dat was vandaag!